

บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ในประเทศไทย โดยกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรม

ตามพระราชบัญญัติป้องกันการและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

นับตั้งแต่ประเทศไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และยังมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 เป็นเครื่องมือทางกฎหมายในการปราบปรามการฟอกเงินและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ แต่จากข้อมูลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ระบุถึงมูลค่ารายได้ขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทยที่มีจำนวนสูงถึง 376,000 บาท ต่อปี สะท้อนถึงปัญหาการก่ออาชญากรรมและการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทยว่ายังคงมีอยู่จำนวนมาก จำเป็นต้องเร่งดำเนินปราบปรามปัญหาการก่ออาชญากรรมขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาการฟอกเงินมิให้ประเทศไทยเป็นแหล่งก่ออาชญากรรมและการฟอกเงินอีกต่อไป

เมื่อได้ศึกษาประเภทและรูปแบบอาชญากรรมข้ามชาติในความคิดเกี่ยวกับปัญหาการลักขโมยเสียดและการลักลอบค้ามนุษย์ในประเทศไทย เห็นว่า ในฐานะที่เป็นประเทศภาคีตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติในลักษณะองค์กร และในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มต่อต้านการฟอกเงินเอเชียแปซิฟิก (Asia/Pacific Group on Money Laundering หรือ APG) ซึ่งมีภารกิจในการพัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้มีประสิทธิภาพ จึงต้องปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน The Financial Action Task Force Recommendations ด้วยการนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาบัญญัติเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย นั่นคือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

เมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหราชอาณาจักร นิวซีแลนด์ และมาเลเซีย เกี่ยวกับการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทั้งสามประเทศได้กำหนดให้

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงจะได้วิเคราะห์ถึงปัญหาการก่ออาชญากรรมขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและการฟอกเงินในประเทศไทย เพื่อหาข้อสรุปว่ามีความจำเป็นเพียงใดในอันที่จะนำข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน The Financial Action Task Force Recommendations ในส่วนที่ประเทศไทยยังไม่ได้มีการนำมาบัญญัติในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 คือการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ทั้งนี้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เป็นข้อมูลในการปราบปรามการก่ออาชญากรรมขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและการฟอกเงินในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

4.1 การก่ออาชญากรรมข้ามชาติและการฟอกเงินมีความเชื่อมโยงกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย

ในปัจจุบัน องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่เข้ามากระทำความผิดในประเทศไทย จะนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดออกไปต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความผิดเกี่ยวกับลักลอบนำเข้าและค้ายาเสพติด และการลักลอบค้ามนุษย์ ดังที่ได้ศึกษาจากตัวอย่างคดีที่ศาลอาญาพิพากษาลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิด ซึ่งศาลได้วินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ร่วมขบวนการดังกล่าว นั้น มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งได้ศึกษาในบทที่ 3 โดยเมื่อองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้รับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด จะนำเงินหรือทรัพย์สินนั้น ไปทำการฟอกเงินในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความสลับซับซ้อน เพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยถูกกฎหมาย และมีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น ไปใช้ในการก่ออาชญากรรมอื่น ๆ ต่อไป ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ อีก จึงทำให้การปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาการฟอกเงินในประเทศไทยไม่มีประสิทธิผล

จากการศึกษาในบทที่ 2 พบว่า องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่เข้ามากระทำความผิดในประเทศไทย โดยศึกษาความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้ายาเสพติด และการลักลอบค้ามนุษย์ กับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยในส่วนของปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติดในประเทศไทยได้พิจารณาจากรายงานยาเสพติดโลก 2019 ที่ได้ศึกษาในบทที่ 2 ซึ่งระบุว่าปริมาณยาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีนชนิดเม็ดที่ตรวจยึดได้ในประเทศไทยมีมากกว่า 515 ล้านเม็ด เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติการจับกุมคดียาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีนในเอเชียตะวันออกเฉียง

ได้ในช่วงปี 2007 – 2017 (พ.ศ.2550 – 2560) ที่เพิ่มขึ้นถึง 8 เท่า (เพิ่มขึ้นเป็น 82 ตันหรือคิดเป็น 45 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณที่จับกุมได้ทั่วโลก และข้อมูลเบื้องต้นจากรายงานยาเสพติดโลกในปี ค.ศ. 2018 ที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็น 116 ตัน นอกจากนี้ ข้อมูลจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ระบุว่าปัญหายาเสพติดในประเทศไทยในปี 2561 มีการผลิตยาเสพติดในสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งหมายถึงฐานการผลิตยาเสพติดที่นำเข้ามาในประเทศไทยนั้น อยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีการผลิตยาเสพติดในปริมาณที่สูงไม่ต่างจากปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าปริมาณการผลิตและลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยมิได้ลดจํานวนน้อยลงเลย อันเป็นผลจากการที่กลุ่มผู้ผลิตยาเสพติดในสามเหลี่ยมทองคำได้เพิ่มปริมาณการผลิตมากขึ้น และมีการลำเลียงเข้ามายังประเทศไทยเพื่อจำหน่าย รวมทั้งใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านในการกระจายออกสู่ประเทศที่สามต่อไปด้วย

ขบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยมีการวางแผน แบ่งหน้าที่กันทำเป็นขั้นตอน ดังนั้น ผู้กระทำความผิดจึงมีจำนวนหลายคนร่วมกันเป็นขบวนการ อันมีลักษณะเป็นการสมคบกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเมื่อได้มีการกระทำเกี่ยวกับยาเสพติดตามที่ได้สมคบกัน ทั้งยังเป็นการร่วมกันนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 เพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต และร่วมกันมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 4, 7, 8, 15, 65, 66 และ 100/1 โดยที่ผู้ร่วมกระทำความผิดเหล่านี้มีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การกระทำดังกล่าวจึงเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยสองประเทศ โดยมีการกระทำร่วมกันกระทำความผิดโดยกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ในรูปแบบขององค์กร และมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ร่วมกัน มีการเตรียม การพยายามและลงมือกระทำความผิดต่อเนื่องกันจากประเทศเพื่อนบ้าน ไปยังประเทศไทยและหรือประเทศที่สาม ซึ่งมีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

เมื่อพิจารณาข้อมูลของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติเกี่ยวกับสถานการณ์การลักลอบค้ายาเสพติดและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย ในปี 2560 และในปี 2561 ที่มีปริมาณการจับกุมและจำนวนยาเสพติดที่ยึดได้ในปริมาณที่สูง แสดงให้เห็นว่าองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติยังคงใช้ประเทศไทยเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในประเทศไทยและกระจายออกไปสู่ประเทศที่สาม ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะหยุดยั้งขบวนการลักลอบนำเข้ายาเสพติดดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นได้ผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการ

สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทยปี พ.ศ. 2560 ที่ระบุว่ากฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทยยังไม่บังคับให้ผู้ประกอบอาชีพบัญชีต้องดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และปรารถนาคือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั่นเอง

ในส่วนของความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้ามนุษย์ขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย พบว่าเหยื่อที่ถูกกระทำมีทั้งชาย หญิงและเด็ก ถูกบังคับใช้แรงงานและบังคับค้าประเวณี โดยเหยื่อของการค้ามนุษย์เพื่อการบังคับใช้แรงงานถูกแสวงประโยชน์ในอุตสาหกรรมประมง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง อุตสาหกรรมสัตว์ปีก อุตสาหกรรมการผลิต ภาคการเกษตร และงานรับใช้ตามบ้าน หรือถูกบังคับให้ขอทานตามถนน อุตสาหกรรมการแสวงประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ การที่กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาจัดทำรายงานการค้ามนุษย์ตามกฎหมาย Trafficking Victims Protection Act of 2000 (TVPA) หรือ(Trafficking In Persons Report 2018) โดยจัดอันดับประเทศไทยให้อยู่ใน ‘กลุ่ม tiers 2’ คือ กลุ่มประเทศที่มีความพยายามในการแก้ไขและตรวจสอบการลักลอบค้ามนุษย์อย่างจริงจัง แม้ประเทศไทยให้ความสำคัญในการปราบปราม โดยมีการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพิ่มมากขึ้น มีการจัดตั้งหน่วยงานที่เข้ามาดูแลและจัดการปัญหานี้โดยเฉพาะ มีขั้นตอนกระบวนการที่กระชับขึ้น รวมถึงรัฐบาลเข้าไปมีส่วนในการสอบสวนและติดตามผลอย่างจริงจัง เพื่อให้ประเทศไทยถูกจัดอันดับให้กลุ่ม (Tier 1) คือ ประเทศซึ่งรัฐบาลปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมาย TVPA โดยสมบูรณ์ และเพื่อมิให้ถูกจัดอยู่ในประเทศไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำโดยสมบูรณ์และไม่ได้ใช้ความพยายามอย่างมีนัยสำคัญที่จะดำเนินการดังกล่าว หรือ กลุ่ม tiers 3 เพราะอาจทำให้ประเทศไทยถูกมาตรการลงโทษบางอย่างจากรัฐบาลสหรัฐฯ โดยอาจจะจับความช่วยเหลือซึ่งไม่ใช่ด้านมนุษยธรรมและความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องกับการค้าและความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบางอย่างจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารโลก เป็นต้น

การที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระบุว่า ประเทศไทยเป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และทางผ่านของการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ นั้น หมายความว่า ประเทศต้นทาง คือ เหยื่อจะถูกนำตัวจากประเทศไทยไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศยังต่างประเทศ โดยผู้เสียหายมีทั้งชาวลาวที่ถูกนำพาเข้ามาในประเทศไทยทางจังหวัดอุบลราชธานี หนองคาย มุกดาหาร เลย ส่วนชาวเมียนมาถูกนำพาเข้ามาในประเทศไทยทางจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ดาก และการฉ้อโกงเพื่อนำมาแสวงหาประโยชน์ในทางเพศเชิงพาณิชย์ โดยมีการเปิดสถานบริการในลักษณะอื่น ๆ บังหน้า

ได้แก่ ร้านคาราโอเกะขนาดเล็ก ร้านนวดแผนโบราณ ร้านนวดสปา แต่มีการแอบแฝงขายบริการทางเพศ โดยผู้เสียหายส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี นอกจากนี้ยังมีการค้ามนุษย์ในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงาน เช่น การบังคับให้ใช้แรงงานในเรือประมงโดยไม่จ่ายค่าจ้าง รวมถึงการบังคับให้เป็นขอทานด้วย นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2562 (TIP Report 2019) โดยในปีนั้นไทยได้รับการจัดระดับให้อยู่ใน Tier 2 คือประเทศซึ่งรัฐบาลไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมาย TVPA โดยสมบูรณ์ แต่กำลังใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการที่จะปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐานเหล่านั้น ซึ่งเป็นการคงอันดับเดิมจากปี 2561 การคงระดับของไทยให้อยู่ใน Tier 2 จึงแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายของ TVPA โดยสมบูรณ์ นั่นหมายความว่าปัญหาการค้ามนุษย์ขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทยยังคงมีอยู่ จึงต้องพิจารณาถึงความจำเป็นในการที่จะนำข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน หรือ The Financial Action Task Force Recommendations ในส่วนที่ประเทศไทยยังไม่ได้นำมาบัญญัติเป็นกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งจะได้วิเคราะห์ถึงความจำเป็นในลำดับต่อไป

เมื่อกลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้เงินจากการก่ออาชญากรรมในประเทศไทย จะนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดนั้น ไปซุกซ่อน หรือแปลงเป็นทรัพย์สินอย่างอื่น คือขั้นตอนการปิดบังอำพรางเงินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐานหรือที่เรียกกันว่าเป็นขั้นตอนการฟอกเงินนั่นเอง ซึ่งนอกจากการก่ออาชญากรรมขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทยจะเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินแล้ว ยังมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการประกอบอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกด้วย เนื่องจากกลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจะกระทำทุกวิถีทางเพื่ออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิด การให้สินบนแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐก็เป็นวิธีการอำนวยความสะดวกอย่างหนึ่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อได้รับเงินจากการทุจริตแล้ว ก็จะนำเงินหรือทรัพย์สินไปซุกซ่อน ปิดบังการได้มา ซึ่งก็คือการนำเงินที่ได้จากการทุจริตไปฟอกนั่นเอง ดังนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าหากประเทศไทยสามารถปราบปรามการก่ออาชญากรรมข้ามชาติได้ ก็จะสามารถปราบปรามฟอกเงินได้ด้วยเช่นกัน และย่อมสามารถลดปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันของพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ด้วยเช่นกัน

จากข้อมูลของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ระบุว่า กลุ่มผู้ก่อการร้าย ปฏิบัติงานเช่นเดียวกับกลุ่มอาชญากรรมระหว่างประเทศในแง่ของการสร้างเงินทุน การฟอกเงิน การทุจริต และการหลีกเลียงภาษี เกิดขึ้นข้ามพรมแดนและส่งผลกระทบต่อประเทศที่พัฒนาามากที่สุด อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้เป็นภัยอันตรายมากที่สุดต่อประเทศที่กำลังพัฒนา และมีความเสียหาย

อย่างยิ่งต่อประเทศที่ถือว่าเปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ซึ่งหลายแห่งอยู่ในเอเชีย และแปซิฟิก หากการทุจริต การฟอกเงิน และการหลีกเลี่ยงภาษีถูกปล่อยให้ฝังรากลึก แน่ใจว่าเรา จะอยู่ในโลกที่ปลอดภัยและมั่นคงน้อยลง ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาจึงอาจได้รับ ผลกระทบจากปัญหาเหล่านี้จากองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้

จากข้อมูลการจัดอันดับค่าดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน โดยองค์กรความโปร่งใส นานาชาติ (Transparency International: TI) ในปี 2555 ประเทศไทยได้ 37 คะแนน ซึ่งยังคงต่ำกว่า คะแนนเฉลี่ยของโลก (43 คะแนน) และอยู่ในอันดับที่ 88 จาก 157 ประเทศทั่วโลก และในปี 2560 ประเทศไทยได้คะแนนความโปร่งใส 37 คะแนน โดยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 96 และในปี 2561 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 99 ด้วยคะแนนความโปร่งใส 36 คะแนน จาก 180 ประเทศทั่วโลก จาก คะแนนความโปร่งใสและอันดับที่ลดลงดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันใน ประเทศไทยยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้นนั่นเอง

นอกจากนี้ ปัญหาการฟอกเงินกับการทุจริตคอร์รัปชันยังเป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัย และความมั่นคงของประเทศแล้ว การที่องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจและ องค์กรการตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศหรืออินเตอร์โพลที่ระบุว่า การทุจริตเป็นสิ่งบ่มเพาะ องค์กรอาชญากรรมและการก่อการร้าย บุคคลที่ทุจริตและผู้ก่อการร้ายใช้ประโยชน์จากพื้นที่สีเทา และช่องโหว่ในระบบกฎหมายและการเงิน พื้นที่สีเทาและช่องโหว่เหล่านี้เปิดช่องทางสำหรับการ ฟอกเงิน การหนีภาษี และการเคลื่อนย้ายเงินอย่างผิดกฎหมาย ทำให้อาชญากรและองค์กรก่อการ ร้ายมีช่องทางดำเนินการได้ ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องเร่งดำเนินการปราบปรามอาชญากรรมข้าม ชาติให้ลดจำนวนลงโดยเร็วที่สุด ซึ่งในการปราบปรามอาชญากรหรือองค์กรก่อการร้ายโดยใช้ มาตรการทางกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันแล้ว การเพิ่มมาตรการทางกฎหมายในการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น น่าจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ในอนที่จะช่วย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ในการตัดช่องทางการเงิน มิให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติสามารถนำเงินที่ ได้จากการประกอบอาชญากรรมไปใช้ในการขยายเครือข่าย หรือนำไปใช้ในการประกอบ อาชญากรรมอย่างอื่นได้อีก

จากที่ได้ศึกษาประเภท รูปแบบและมูลค่ารายได้ขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติทั้งใน ระดับระหว่างประเทศและในประเทศไทยในบทที่ 2 และบทที่ 3 พบว่าปัญหาการลักลอบค้า ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การทุจริตคอร์รัปชันและการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพราะการฟอกเงินขั้นตอนสุดท้ายภายหลังจากที่กลุ่มอาชญากรข้าม ชาติได้เงินจากการประกอบอาชญากรรมแล้ว จะหาวิธีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำ ความผิดออกไปนอกประเทศเพื่อนำไปใช้ในการขยายเครือข่าย หรือนำไปใช้ในการประกอบ

อาชญากรรมอย่างอื่น ซึ่งรูปแบบการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามในประเทศไทย ที่มักใช้วิธีการเปิดบริษัทขึ้นบังหน้าเพื่อทำการฟอกเงิน บริษัทขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายที่จดทะเบียนในประเทศไทย ย่อมมีหน้าที่ต้องทำบัญชีและส่งงบการเงินตามกฎหมาย ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำบัญชี การสอบบัญชี การวางระบบบัญชี และการบัญชีภาษีอากร ให้แก่บริษัทเหล่านี้

การจะแก้ไขปัญหาการก่ออาชญากรรมและการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศ และปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้นั้น เห็นว่าจะต้องหามาตรการที่จะทำให้สามารถตัดช่องทางการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะนำไปสู่การใช้มาตรการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานได้ทั้งหมด ซึ่งนั่นหมายความว่า บุคคลหรือขบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและการฟอกเงินจะต้องถูกดำเนินคดีอาญา และถูกบังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามกฎหมายฟอกเงินของไทยด้วย เห็นว่า การเพิ่มมาตรการทางกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพจะสามารถปราบปรามอาชญากรรมและการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาการก่ออาชญากรรมอื่นที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างเป็นระบบ จึงต้องวิเคราะห์ถึงผู้ประกอบวิชาชีพในส่วนที่มีความเสี่ยงในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับขั้นตอนการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ไม่ว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเหล่านั้นจะรู้ถึงการทำความผิดของกลุ่มอาชญากรข้ามชาติเหล่านั้นหรืออาจถูกใช้เป็นเครื่องมือโดยขาดเจตนาก็ตาม

4.2 เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีหน้าที่รายงาน

ธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

จากการศึกษาในบทที่ 2 พบว่า ปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบค้ามนุษย์ในประเทศไทย เป็นประเภทความผิดที่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยมากที่สุด และเมื่อได้เงินจากการประกอบอาชญากรรมดังกล่าวแล้ว องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจะทำการฟอกเงิน โดยการจดทะเบียนตั้งบริษัทหรือกิจการขึ้นหลายบริษัท หรือหลายกิจการแล้วทำการถ่ายโอนทรัพย์สินระหว่างบริษัท หรือซื้อสินค้าจากกิจการในกลุ่มบริษัทของตนในราคาสูงกว่าปกติ เพื่อให้เห็นว่าเงินที่ได้นั้นมาจากการประกอบธุรกิจที่ถูกกฎหมาย ดังนั้นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าว อาจมีการนำออกไปต่างประเทศผ่านบริษัทที่องค์กร

อาชญากรรมข้ามชาติจัดตั้งขึ้นมาฟอกเงิน ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถยึดหรืออายัดเงินที่ผิดกฎหมายได้ทันทั่วถึง

ในการดำเนินกิจการหรือธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้น แม้จะจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินก็ตาม แต่บริษัทเหล่านั้นก็มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย บริษัทเหล่านั้นจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชีและต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตน โดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญชีไว้ไว้ในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และต้องจัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินดังกล่าวต่อสำนักงานกลางหรือสำนักงานบัญชีประจำท้องถิ่นด้วย ซึ่งในการยื่นงบการเงินหรือบุคคลต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง โดยมีผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่เรียกว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้รับรองบุคคลนั้นด้วย

จากที่ได้ทำการศึกษาในบทที่ 3 เกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทยกับบทบาทและหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 พบว่า นอกจากการผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะทำหน้าที่ในการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากรแล้ว ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตยังเป็นผู้มีสิทธิและมีหน้าที่ในการตรวจสอบและแสดงความเห็น และรับรองงบการเงินของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ซึ่งต้องตรวจบัญชีรับจ่าย รายการทรัพย์สิน หนี้สิน ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงเป็นผู้ที่รู้ข้อมูลทางการเงินหรือทรัพย์สิน ตลอดจนเส้นทางทางการเงิน รายการทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทที่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการฟอกเงิน

เนื่องจากในการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยเฉพาะการตรวจสอบงบการเงิน และการทำความเข้าใจของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่องบการเงินจะเกี่ยวกับการพิจารณาว่างบการเงินได้จัดทำขึ้นในสาระสำคัญตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จึงเป็นบุคคลภายนอกองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่สามารถรู้ข้อมูลทางธุรกรรมการเงิน ทรัพย์สินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยละเอียด ในฐานะเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ให้แก่นิติบุคคลขององค์กรอาชญากรรม

ข้ามชาติดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรมนั้นต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

จากที่ได้ศึกษาปัญหาการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมในประเทศไทย บทบาทและหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในส่วนที่มีหน้าที่ในการทำบัญชี การสอบบัญชี วางระบบบัญชี บัญชีภาษีอากร และพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีสิทธิและหน้าที่ในการตรวจสอบ แสดงความเห็นและรับรองงบการเงิน ของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (เว้นแต่งบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีทุน สินทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการ ไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง) บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจกรรมร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ก่อนที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และกิจกรรมร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรต้องจัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินต่อสำนักงานกลางบัญชีหรือสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ภายในห้าเดือนนับแต่วันปิดบัญชี

ส่วนบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ อีกทั้งได้ศึกษาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 (The United Nations Convention against Transnational Organized Crime) ประกอบกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ตามข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (INTERNATIONAL STANDARDS ON COMBATING MONEY LAUNDERING AND THE FINANCING OF TERRORISM & PROLIFERATION : The Financial Action Task Force Recommendations) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 และกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของ สหราชอาณาจักร ประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศมาเลเซีย เห็นว่า การแก้ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ จะต้องหยุดยั้งการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้ได้ การกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การวางระบบบัญชี และการบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นผู้มีหน้าที่ในการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ให้แก่ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน จำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย หรือกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ซึ่งผู้ที่จะประกอบวิชาชีพดังกล่าวได้จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถตามที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านบัญชี และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 3,000 ชั่วโมงหรือ 3 ปี จึงจะได้รับการพิจารณาและขึ้นทะเบียนจากสภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จึงเป็นบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีเป็นอย่างสูง ในกรณีการรับรองงบการเงินของนิติบุคคลที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแสดงความเห็นในงบการเงินว่าถูกต้องโดยไม่มีเงื่อนไข อันเป็นการยืนยันว่างบการเงินถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี แต่หากนิติบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้กระทำการฟอกเงิน แต่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตยังแสดงความเห็นและรับรองว่างบการเงินนั้นถูกต้อง จึงมีความเสี่ยงว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนั้นจะเป็นผู้ช่วยเหลือในการฟอกเงินหรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน ซึ่งจะทำให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติสามารถทำการฟอกเงินได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น และผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจตกเป็นเครื่องมือของการทำให้การฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติสัมฤทธิ์ผลได้

หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 จะทำให้ช่องทางในการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้นมาบังหน้าจะทำได้ยากยิ่งขึ้น เนื่องจากจะถูกตรวจสอบและรายงานธุรกรรมโดยผู้ทำหน้าที่ด้านบัญชีให้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และยังสามารถใช้มาตรการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่พนักงานอัยการจะร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้รับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49 และ 51 อันเป็นการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ไม่ให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเหล่านั้นนำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไปใช้ประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก เชื่อว่าน่าจะเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมและจำเป็นที่จะนำมาบังคับใช้ในประเทศไทย เพื่อปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและการฟอกเงินในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ตามรายงานการประเมินการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2559 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องในการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลหลายประการ หนึ่งในข้อบกพร่องดังกล่าว คือ การกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพอื่น ซึ่งมีไม่ใช่สถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานธุรกรรม ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ยังไม่ได้กำหนดให้นักบัญชี นักกฎหมาย ผู้รับรองลายมือชื่อ ผู้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายอิสระอื่น ๆ ผู้ให้บริการทรัสต์และบริษัทมีหน้าที่รายงานธุรกรรม

จากการศึกษาในบทที่ 2 พบว่าประเทศไทยเคยถูกคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน FATF ประกาศขึ้นบัญชีดำ (Dark Gray List) เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 ว่าเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ในขณะที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบหลายด้าน เช่น ประสบปัญหาการทำธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศมีความยุ่งยากจากขั้นตอนที่เพิ่มมากขึ้น ในการพิสูจน์ทราบลูกค้า (Customer Due Diligence : CDD) ในธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการโอนเงินผ่านระบบธนาคารข้ามประเทศประเภทต่าง ๆ เช่น Trade Financing, Payments, Correspondent banking, Foreign exchange transaction รวมถึงการใช้บัตรเครดิตในต่างประเทศ บางครั้งถูกระงับใช้ ประเทศไทยได้พยายามแก้ไขปัญหาการฟอกเงิน โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 5) ด้วยการกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ มีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรม แต่ยังไม่ครอบคลุมถึงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หากประเทศไทยยังไม่ปรับปรุงแก้ไขมาตรการทางกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน FATF อาจมีความเสี่ยงในการถูกประกาศให้เป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการฟอกเงินดังเช่นเมื่อปี พ.ศ.2555 ได้ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจระดับมหภาค ทำให้รายได้ของรัฐบาลจากการจัดเก็บภาษีลดน้อยลง ผลกระทบที่มีต่อภาคธุรกิจจากความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน โดยเฉพาะในส่วนของสถาบันการเงิน ซึ่งไม่ดำเนินมาตรการด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือขาดการจัดการกับความเสี่ยงอย่างเพียงพอ ย่อมส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ทำให้เสียลูกค้าหรือธุรกิจที่มีผลกำไร มีความเสี่ยงต่อสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ ลูกค้าขาดความเชื่อมั่น รวมทั้ง มีความเสี่ยงที่จะถูกลงโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น กรณีการฉ้อโกงและการฟอกเงินที่เป็นเหตุให้ธนาคารเก่าแก่แห่งหนึ่งของอังกฤษประสบภาวะล้มละลายในปี พ.ศ. 2538 หรือการล้มของธนาคารพาณิชย์ไทย แห่งหนึ่งในปี พ.ศ. 2540 ผลกระทบทางสังคม การฟอกเงินส่งผลกระทบต่อสังคม

เป็นอย่างมาก เนื่องจากการฟอกเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดจะถูกนำไปใช้ก่ออาชญากรรมประเภทต่าง ๆ เป็นวงจรที่ไม่สิ้นสุด เช่น การค้ายาเสพติด การค้ำมนุษย์ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น การขยายตัวของอาชญากรรมจึงบั่นทอนระเบียบและ ความสงบเรียบร้อยในสังคม ประชาชนขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้รัฐต้องใช้งบประมาณกำลังเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามอาชญากรรมเป็นจำนวนมาก

ในการศึกษาข้อมูลจากบทสัมภาษณ์พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เกี่ยวกับผลดีที่จะได้รับหากกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน The Financial Action Task Force Recommendations นั่นคือ ประเทศไทยจะได้รับความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการฟอกเงินจากประเทศต่าง ๆ และได้รับการยอมรับว่าเป็นประเทศที่มีการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ ยังจะทำให้ประเทศไทยสามารถขอข้อมูลข่าวกรองทางการเงินของผู้กระทำความผิดหรือบุคคลต้องสงสัยจากประเทศที่มีการกำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีหน้าที่รายงานธุรกรรมได้ หากมีการรายงานธุรกรรมจากผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าว และในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ยังจะสามารถนำข้อมูลจากการรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไปใช้ในการตรวจหาความเชื่อมโยงเครือข่ายหรือเส้นทางการเงินของอาชญากรได้อีกด้วย

จากเหตุผลที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้างต้น มีความเสี่ยงที่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจะใช้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นเครื่องมือในการทำให้การฟอกเงินได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น เพื่อให้มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยเป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรที่กำหนดมาตรฐานระดับสากลเกี่ยวกับการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม ที่มีขอบเขตการบังคับใช้ในการป้องกันการสืบสวนและการดำเนินคดีเกี่ยวกับฐานความผิดที่กำหนดให้มีการปราบปรามการมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรม การฟอกทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิด การทุจริตคอร์รัปชัน และการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งฐานความผิดร้ายแรงที่อนุสัญญา ตลอดจนเพื่อให้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยมีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน หรือ The Financial Action Task Force Recommendations ไม่ให้มีข้อบกพร่อง เพราะมีความเสี่ยงที่อาจถูกจัดลำดับชั้นบัญชีดำดังเช่นเมื่อปี พ.ศ.2555 และเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการปราบปรามอาชญากรรมและปราบปรามการฟอกเงินมีข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเป็นหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นที่จะต้อง

กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

4.3 แนวทางในการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

เมื่อได้ศึกษาปัญหาการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย ปัญหาข้อกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและการฟอกเงินแล้ว และกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จึงจะทำการวิเคราะห์ถึงแนวทางในการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยวิเคราะห์จากสิ่งที่ได้ศึกษามาในบทก่อนหน้านี้ ดังต่อไปนี้

แนวทางในการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรม

จากการศึกษาพบว่าอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรที่กำหนดมาตรฐานระดับสากลเกี่ยวกับการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม มีขอบเขตการบังคับใช้ในการป้องกัน การสืบสวนและการดำเนินคดีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรม การฟอกทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด การทุจริตคอร์รัปชัน และตามข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน The Financial Action Task Force Recommendations ต่างก็มุ่งประสงค์ให้ประเทศสมาชิกนำมามาตรการทางกฎหมายที่จำเป็น ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและการฟอกเงิน นอกจากนี้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหราชอาณาจักร ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศมาเลเซีย พบว่าประเทศเหล่านั้น ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ แต่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ไม่ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในการกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ให้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหราชอาณาจักร (Proceeds of Crime Act 2002) และกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศมาเลเซีย

(Anti-Money Laundering, Anti-Terrorism Financing and Proceeds of Unlawful Activities Act 2001) ได้กำหนดหน้าที่ดังกล่าวของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไว้ในตารางท้ายพระราชบัญญัติ ส่วนกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศนิวซีแลนด์ (Anti-Money Laundering and Countering Financing of Terrorism Act 2009) กำหนดไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนที่เป็นบทนิยาม

ประเทศ	สหราชอาณาจักร	นิวซีแลนด์	มาเลเซีย	ไทย
ลักษณะการบัญชีหน้าที่ของผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม	กำหนดหน้าที่ไว้ในตารางท้ายพระราชบัญญัติ	กำหนดไว้ในบทบัญญัติ แต่กำหนดไว้ในบทนิยามศัพท์	กำหนดหน้าที่ไว้ในตารางท้ายพระราชบัญญัติ	ยังไม่มีกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรม แต่กำหนดบทบัญญัติของผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมไว้ในบทบัญญัติกฎหมายแยกจากบทนิยามศัพท์ (บัญชีผู้ประกอบอาชีพอื่นมีหน้าที่รายงานไว้ในมาตรา 16)

เปรียบเทียบการบัญชีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหราชอาณาจักร ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศมาเลเซีย กับประเทศไทย

ในกรณีที่จะกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ควรใช้แนวทางเดียวกันกับประเทศนิวซีแลนด์ที่แก้ไข

เพิ่มเติมโดยบัญญัติไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งเป็นวิธีการเดียวกับที่ประเทศไทยใช้ในการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดให้บุคคลผู้มีอาชีพอื่นนอกจากสถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานธุรกรรม โดยไม่ต้องแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมตารางท้ายพระราชบัญญัติซึ่งจะมีความยุ่งยากและไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ปัจจุบัน แต่ทั้งนี้เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการกำหนดหน้าที่รายงานธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และไม่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่อื่น ๆ ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในหลายส่วน จึงเห็นว่าควรเพิ่มเติมหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมของผู้สอบบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยบัญญัติเพิ่มเติมในมาตรา 16 กำหนดเพิ่มเติมเป็น อนุมาตรา (11)

แนวทางในการกำหนดนิยามความหมายของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

จากการศึกษาในบทที่ 3 พบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอยู่ 3 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติวิชาชีพการบัญชี พ.ศ. 2547, พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และประมวลรัษฎากร เพื่อให้ความหมายของคำว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่จะแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ครอบคลุมไปถึงหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามกฎหมายทั้งสามฉบับดังกล่าว จึงเห็นว่า ควรกำหนดถ้อยคำว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ในแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ดังนี้

“พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่...)”

มาตรา 16 ให้ผู้ประกอบอาชีพดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรม ต่อสำนักงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตาม (2) (3) (4) และ (5) ต้องเป็นนิติบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีพยานหลักฐานอันสมควร ว่ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบอาชีพตาม (2) (3) (4) และ (5) ที่มีได้เป็น นิติบุคคล ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน

(11) “ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี”

แนวทางในการกำหนดบทคุ้มครองความรับผิดเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ
บัญชี

จากการศึกษาในบทที่ 3 พบว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.
2542 ได้กำหนดความคุ้มครองผู้ประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงินที่มีหน้าที่รายงานธุรกรรม
ตามมาตรา 16 ไว้แล้วในมาตรา 19 ว่า หากผู้รายงานได้ทำการรายงานไปโดยสุจริตแล้ว หาก
ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด ผู้รายงานไม่ต้องรับผิด ดังนั้น หากมีการแก้ไขเพิ่มเติม
กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวาง
ระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการ
ฟอกเงิน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีย่อมได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติดังกล่าวอยู่แล้ว

นอกจากนี้ หากกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชี
บริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ตามพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ถือว่าเป็นหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ประกอบ
วิชาชีพบัญชี ซึ่งข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ.
2561 ข้อ 9. ได้ให้ความคุ้มครองการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว โดยไม่เป็นการประพฤติดิจรรยาบรรณ
ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชี
บริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ผู้รายงานธุรกรรมดังกล่าว ได้รับความคุ้มครอง
ทางด้านความรับผิดทางจรรยาบรรณด้วยอยู่แล้ว

4.4 ผลกระทบที่อาจได้รับหากมีการกำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้มีหน้าที่

รายงานธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

ในกรณีที่มีการกำหนดให้ผู้ประกอบบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร
การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร เป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ตามพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ซึ่งจะทำให้การปราบปรามการฟอกเงินขององค์กร
อาชญากรรมข้ามชาติมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
ซึ่งจะได้วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของการกำหนดหน้าที่รายงานธุรกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
ด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ดังนี้

ข้อดีของการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรม

1. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะไม่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด และการฟอกเงิน
ขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งจะเป็นการทำลายช่องทางการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรม

ข้ามชาติ ไม่ให้สามารถใช้วิธีการฟอกเงินด้วยการเปิดบริษัทขึ้นมาเพื่อการฟอกเงิน อีกทั้งจะทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีส่วนในการช่วยรัฐจัดเงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายออกจากระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย

2. เมื่อองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติถูกทำลายช่องทางการเงิน ทำให้ไม่มีเงินทุนที่จะนำมาใช้ในการก่ออาชญากรรมในครั้งต่อไป จึงเป็นการช่วยลดปริมาณการก่ออาชญากรรมและการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อีกทางหนึ่ง

3. หากมีการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องรายงานธุรกรรมหากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีผู้ใดฝ่าฝืน ย่อมเป็นความผิดตามกฎหมาย ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีย่อมเกรงกลัวที่จะกระทำผิดกฎหมาย การทำหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีย่อมต้องใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ย่อมไม่กล้าที่จะทำผิดกฎหมาย ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีภาพลักษณ์ที่ดี ในการมีบทบาทช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปราบปรามการกระทำความผิดและการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

4. จะทำให้สามารถลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ เนื่องจากองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมักจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้การกระทำความผิดและการฟอกเงินสำเร็จ ซึ่งรวมถึงการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อแลกกับการละเว้นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องด้วย

5. พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สามารถใช้ข้อมูลจากการรายงานธุรกรรมในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ อันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการฟอกเงินในประเทศ

6. หากมีการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม เป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร คือ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน The Financial Action Task Force Recommendations ซึ่งจะทำให้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินดังกล่าว นอกจากนี้จะทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและการฟอกเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังลดความเสี่ยงในการที่จะถูกคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อ

ดำเนินมาตรการทางการเงิน หรือ FATF จะประเมินประเทศไทยอยู่ในกลุ่มบัญชีดำ ดังเช่นปี พ.ศ. 2555 ด้วย ทั้งยังส่งผลให้ประเทศไทยมีความน่าเชื่อถือว่าเป็นประเทศที่มีมาตรฐานด้านการปราบปรามการฟอกเงินในระดับสากล อันจะทำให้ประชาคมโลกทั้งให้ความไว้วางใจในด้านการที่จะทำธุรกรรมการเงินและการลงทุนในประเทศไทยและในระหว่างประเทศด้วย

7. หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน The Financial Action Task Force Recommendations จะทำให้ประเทศไทยได้รับความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการฟอกเงินจากประเทศอื่น ๆ และได้รับการยอมรับว่าเป็นประเทศที่ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อันจะส่งผลให้ประเทศไทยสามารถขอข้อมูลข่าวกรองทางการเงินของผู้กระทำความผิดหรือบุคคลต้องสงสัยจากประเทศที่มีการกำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้

อย่างไรก็ตาม หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ด้วยการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่รายงานธุรกรรม อาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ดังนี้

1. ในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจต้องใช้ระยะเวลาในการทำงานเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีภาระหน้าที่และขั้นตอนในการรายงานธุรกรรม

2. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากการรายงานธุรกรรม เพราะมีขั้นตอนที่เกี่ยวข้องหลายขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการจัดให้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือลูกค้าแสดงตน เป็นต้น นอกจากนี้ขั้นตอนในการรายงานธุรกรรมดังกล่าวแล้ว อาจจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพื่อให้มีความชำนาญในการทำหน้าที่ดังกล่าวด้วยซึ่งอาจต้องใช้เวลาในการปรับตัว และอาจมีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ด้วย

3. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร อาจต้องสูญเสียโอกาสในการทำงานจากบริษัทที่อาชญากรข้ามชาติใช้ในการฟอกเงิน เนื่องจากอาชญากรอาจกลัวการถูกรายงานธุรกรรมและอาจถูกตรวจสอบธุรกรรมของบริษัทในที่สุด

4. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อได้รับข้อมูลจากการรายงานธุรกรรมของ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ก็ต้องมีหน้าที่เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการรับส่งรายงานธุรกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม อีกทั้งยังต้องมีหน้าที่จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในการจัดทำรายงานธุรกรรม ตลอดจนดำเนินการประสานงานต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเพื่อการปราบปรามการกระทำความผิดและการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรม แม้อาจจะถูกคัดค้าน ได้แย้งจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านการบัญชีดังกล่าว แต่ผู้เขียนมีความเห็นว่า เมื่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ทำความเข้าใจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนในการรายงานธุรกรรมแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีดังกล่าวแล้ว เชื่อว่าจะทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเข้าใจและให้ความร่วมมือแก่รัฐในที่สุด เนื่องจากกรณีดังกล่าวเคยเกิดขึ้นในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฉบับที่ (ครั้งที่...) พ.ศ. ในการกำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานธุรกรรม ที่ได้รับการคัดค้านจากธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เช่นเดียวกัน เนื่องจากมีการคัดค้านว่าเป็นการเปิดเผยความลับของลูกค้า และเพิ่มขึ้นขั้นตอนการทำงานของธนาคารมากขึ้น ในปัจจุบันก็ได้รับความร่วมมือที่ดีจากธนาคารพาณิชย์ในการรายงานธุรกรรมตามที่กฎหมายกำหนด

จากเหตุผลที่ได้วิเคราะห์ข้างต้น การที่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบค้ายาเสพติด การค้ำมนุษย์ เป็นต้น ขั้นตอนภายหลังจากการกระทำความผิดสำเร็จแล้ว องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติต้องทำคือ การฟอกเงินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าว โดยวิธีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทขึ้นมาทำธุรกิจบังหน้า แต่มีวัตถุประสงค์ที่แท้จริงคือ เพื่อทำการฟอกเงินที่ได้จากการกระทำความผิดนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในส่วนของการทำงานบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ซึ่งรับทำงานเกี่ยวกับบัญชีให้แก่บริษัทที่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการฟอกเงินนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงในการถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดและการฟอกเงิน หรืออาจเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดและการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยการรับจ้างทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร ด้วยการจัดทำเอกสารอันเป็นเท็จหรือตกแต่งบัญชีอันเป็นเท็จให้แก่บริษัทที่ทำหน้าที่ในการฟอกเงินดังกล่าว ซึ่งอาจจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ย่อมถือได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนอาชญากรรมในการประกอบอาชญากรรมและการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทยให้สำเร็จได้ จนทำให้อาชญากรสามารถขยายกิจการหรือสามารถฟอกเงินได้สำเร็จ ทำให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทยสามารถนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปใช้ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก

ด้วยความตระหนักถึงความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ความร้ายแรงจากภัยคุกคามขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย ประกอบกับมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศที่เพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มมาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและเพิ่มมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร คือ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน The Financial Action Task Force Recommendations เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและการฟอกเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถช่วยลดจำนวนความเสียหายจากการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศได้อีกด้วย จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ในการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้น ควรใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับที่ใช้กับผู้ประกอบอาชีพอื่น ส่วนบทคุ้มครองผู้มีหน้าที่รายงาน ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์มาแล้วนั้น ผู้รายงานธุรกรรมโดยสุจริตได้รับความคุ้มครองอยู่แล้วตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 19 และความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีก็ได้รับความคุ้มครองอยู่แล้ว ตามประมวลจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

การกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แม้จะก่อให้เกิดภาระและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและเกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อผู้รายงาน แต่เมื่อพิจารณาข้อดีที่ทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและรัฐมากกว่าประโยชน์ส่วนตน จึงสมควรที่จะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร มีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน